

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнського круглого столу на тему:

«АНТИКОРУПЦІЯ ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»

06 грудня 2023 року

(електронне видання)

м. Біла Церква - 2023

«АНТИКОРУПЦІЯ ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»: матеріали Всеукраїнського круглого столу присвячені Міжнародному дню боротьби з корупцією – м. Біла Церква: БНАУ, 2023. 73 с.

Матеріали електронного видання містять питання, що стосуються корупції, як економічного, політичного, та правового явища, та підвищення рівня доброчесності громадян на шляху до подолання корупції в державі.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників круглого столу без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

УДК 378.4

Ковальчук І.В., к.ю.н, доцент,
декан соціально-гуманітарного факультету
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ВИЩІЙ ШКОЛІ, ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Доповідь акцентує увагу на процесі формування культури академічної доброчесності в системі вищої освіти України як одному з ключових завдань державної освітньої політики, важливість впровадження якої є фактором побудови довіри до української академічної науки та підвищення якості вищої освіти в нашій державі.

Ключові слова: доброчесність, академічна доброчесність, академічна недоброчесність, вища освіта, якість вищої освіти.

Практика впровадження академічної доброчесності у вищій школі широко використовується в Європі та США та унормована у законодавстві у сфері вищої освіти України.

Відповідно до чинних норм вітчизняного законодавства заклади вищої освіти мають право самостійно визначати політику академічної доброчесності та вжити належних заходів для її реалізації в освітньому середовищі.

Категорія академічної доброчесності характеризується своєю багатовимірністю, що означає поєднання процесів визначення основоположних цінностей та розробку механізмів та інструментів їх забезпечення та функціонування. Розуміння власної відповідальності чи безвідповідальності за порушення норм академічної доброчесності з точки зору викладачів та студентів безпосередньо визначає формування системи цінностей майбутніх фахівців під час навчання в закладах освіти (Колесніков А., 2019). Саме тому надзвичайно важливо виявити потенційні внутрішні та зовнішні чинники, що спричиняють академічну недоброчесність, створити ефективну політику забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти України.

Останнім часом, в Україні, питання академічної доброчесності дедалі частіше стає предметом наукових досліджень, дискусій та дебатів на різних академічних платформах. Серед науковців, які досліджують ці питання варто виокремити праці Н. В. Сорокіна, А. Артюхова, І. Дегтярової, Т. Іщенко, Ю.

Малогулько, О. Семеноха, Л. Семененко, І. Сурай, С. Ніколаєва, І. Тодорова, Н. Черенко, С. Чуканова, Г. Шишкіна, які стосуються принципів академічної доброчесності в освітньому середовищі.

Академічна доброчесність відображає рівень розвитку культури та суспільних цінностей, і є визначальним показником якості освіти, ефективності навчання, відображення відповідальності всіх суб'єктів освітнього процесу процесу (Семеног О., 2021).

Академічна доброчесність, з одного боку, це складне міждисциплінарне поняття, яке об'єднує етичні норми і правила особистої поведінки в освітньому та науковому середовищі, а також механізми та інструменти, за допомогою яких вони реалізуються на практиці (Piichuk L., 2021). З іншого боку, існує цілий комплекс морально-культурних, інституційних, освітніх чинників, які впливають на заклад вищої освіти ззовні чи зсередини, визначаючи його здатність і бажання протидіяти академічній недоброчесності. Ця цілісна система норм та правил вимагає значних ресурсів, часу, волі і сміливості для самоствердження, і ні в якому разі не може з'явитися відразу або випадково (Сацик В., 2017).

Категорія академічної недоброчесності протиставляється академічній доброчесності в сучасному науковому дискурсі. Явище академічної недоброчесності багатогранне і може набувати різних форм. В її основі лежить навмисне порушення загальноприйнятих морально-правових норм в академічному середовищі, як правило, з метою отримання певних переваг та вигоди. У будь-якому випадку поширеність таких проявів завдає нищівного удару по якості вищої освіти та якості наукових досліджень, перетворення їх на протилежні явища – сертифікована псевдоосвіта та небезпечна лженаука (Недогібченко, 2017, с. 21).

Незважаючи на те, що академічна доброчесність є досить новим поняттям для вітчизняних закладів вищої освіти, правове регулювання принципів її реалізації та дотримання вимагає здійснення відповідної політики. Відповідно до чинних норм освітнього законодавства заклади вищої освіти мають право самостійно розробляти політику академічної доброчесності та вживати відповідних заходів щодо її реалізації в освітньому і науковому процесі (Семеног О.М., 2021).

До прикладу, формування культури академічної доброчесності – важливий напрям діяльності Білоцерківського національного аграрного університету. Політика та процедури забезпечення академічної доброчесності визначаються: Положенням про академічну доброчесність у Білоцерківському НАУ; Етичним кодексом університетської спільноти; Політикою Білоцерківського НАУ в сфері якості тощо.

В університеті функціонує Комісія з питань етики та академічної доброчесності, яка здійснює загальний моніторинг та контроль за дотриманням членами університетської спільноти норм і принципів Етичного кодексу

Підсумовуючи вищезазначене, слід зазначити, що практика впровадження академічної доброчесності стала широко використовуватися у сфері вищої освіти України. Однак вітчизняні заклади вищої освіти постійно потребують оновлення дієвих механізмів формування культури академічної доброчесності академічної спільноти та вищої освіти як необхідної умови інтеграції вищої освіти України у європейський простір.

Список використаних джерел

1. Iliichuk L. (2021). Academic integrity as a component of the quality assurance system of higher education. *Mountain School of Ukrainian Carpaty*, (25), 5-8. Retrieved from <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/msuc/article/view/5788>
2. Колесніков А. Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози. Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. 2019. Вип. 24. С. 122-128. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rarpsu_2019_24_16.
3. Недогібченко Є. Г. Академічна доброчесність: складові елементу Теорія і практика інтелектуальної власності. 2017. № 6. С. 13-21. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Triv_2017_6_3.
4. Сацик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? (16.03.2017). URL: <http://library.uipa.edu.ua/poslygy/naukovtsiam-fakhivtsiam/naukovtsiam/akademichna-dobrochesnist.html>
5. Семенов О.М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 216 с.

УДК 343.

ДОБРОЧЕСНІСТЬ ГРОМАДЯН, ЯК РУШІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ДО ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ В ДЕРЖАВІ

Сімакова С.І., к.ю.н., доцент
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

ЗМІСТ

Ковальчук І.В. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ВИЩІЙ ШКОЛІ, ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	3
Сімакова С.І. ДОБРОЧЕСНІСТЬ ГРОМАДЯН, ЯК РУШІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ДО ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ В ДЕРЖАВІ.....	5
Малишко І.В. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	8
Сокиринська О.А. ДІЯ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА ПІД ЧАС ОПЕРАЦІЙ З ПІДТРИМКИ ЧИ ВСТАНОВЛЕННЯ МИРУ, ЩО ПРОВОДЯТЬСЯ ПІД ЕГІДОЮ ООН	10
Дмитренко М.О. Сокиринська О.А. АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ – ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ДОБРОБУТУ СУСПІЛЬСТВА.....	12
Бастюченко Д.Є. (Науковий керівник - Сокиринська О.А.). КОРУПЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ В УКРАЇНІ.....	14
Кириченко. В.В.(Науковий керівник - Сокиринська О.А.). АНТИКОРУПЦІЙНА СИСТЕМА В УКРАЇНІ.....	17
Бровко Н.І. ДО ПИТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	18
Терещук М.М. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА АНАЛІТИКИ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ	21
Ломакіна І.Ю. ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЕГУЛЮВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	24
Глібко І.І. (Науковий керівник – Росавицький О.О.) КОРУПЦІЯ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ В 2023.....	26